

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОЛОЖЕННЯ
про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти
у Таврійському державному агротехнологічному університеті

Розглянуто і затверджено
вченою радою ТДАТУ
Протокол №
від "28" __04__ 2015 р.

Мелітополь
2015

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Таврійському державному агротехнологічному університеті /Кюрчев В.М., Скляр О.Г., Ломейко О.П., Овчаров В.В., Кюрчев С.В., Куценко Ю.М., Карман С.В., Іванова І.Є., Вершков О.О., Галько С.В. – Мелітополь: ТДАТУ, 2015.

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Таврійському державному агротехнологічному університеті розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та вимог міжнародного стандарту ISO 9001:2008.

Авторський колектив:

Кюрчев В.М. – ректор університету, к.т.н., професор

Скляр О.Г. – перший проректор, к.т.н., доцент

Ломейко О.П. – проректор з НІР, к.т.н., доцент

Овчаров В.В. – зав. кафедрою ТЗЕ, д.т.н., професор

Кюрчев С.В. – декан факультету МТ, к.т.н., доцент

Куценко Ю.М. – декан ЕФ, д.т.н., професор

Іванова І.Є. - декан факультету АТЕ, к.с.г.н., доцент

Карман С.В. – декан факультету ЕтаБ, к.е.н., доцент

Вершков О.О. – декан факультету ІКТ, к.т.н., доцент

Галько С.В. – директор ННІ ЗДО, к.т.н., доцент

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Таврійському державному агротехнологічному університеті

І Загальні положення

У відповідності до Закону України «Про вищу освіту» статті 16 «Система забезпечення якості вищої освіти» система забезпечення якості вищої освіти в Україні складається із:

- 1) системи забезпечення вищими навчальними закладами якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості);
- 2) системи зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності вищих навчальних закладів та якості вищої освіти;
- 3) системи забезпечення якості діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості вищого навчального закладу передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Забезпечення якості вищої освіти є багатоплановим і включає: наявність необхідних ресурсів (кадрових, фінансових, матеріальних, інформаційних, наукових, навчально-методичних тощо); організацію навчального процесу, яка найбільш адекватно відповідає сучасним тенденціям розвитку національної та світової економіки та освіти; контроль освітньої діяльності ВНЗ та якості підготовки фахівців на всіх етапах навчання та на всіх рівнях: рівні ВНЗ, державному та міжнародному (європейському) рівнях. Аналіз Європейських стандартів забезпечення якості вищої освіти дозволив виділити основні вимоги і напрямки забезпечення якості освіти та механізми їх реалізації в Україні.

II. Напрямки роботи системи забезпечення якості вищої освіти

- 1 Розробка моделі фахівця.
- 2 Професійна орієнтація учнів середніх шкіл за спеціальностями ВНЗ.
3. Адаптування навчального плану та змісту навчання з дисциплін відповідно до моделі фахівця.
4. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу.
5. Впровадження системи моніторингу рівня знань студентів.
6. Підвищення кваліфікації викладацького складу.
7. Функціонування загальноуніверситетського відділу моніторингу якості організації навчальних занять у відповідності з розробленою внутрішньою системою забезпечення якості освіти в університеті.

1. Принципи розробки моделі фахівця

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» стандарт вищої освіти визначає знання та вміння випускника певної спеціальності, а методи досягнення цього результату - це прерогатива університету.

В основу розробки моделей підготовки фахівців в університеті закладаються наступні принципи:

- формулювання головних напрямків діяльності випускників на виробництві, враховуючи перспективи розвитку агропромислового комплексу та економіки держави;
- вивчення і врахування вимог виробничників до основних знань і вмінь випускників університету, необхідних для практичної діяльності в сучасних умовах;
- розробка структурно-логічної схеми та визначення дисциплін навчального плану, які забезпечать підготовку випускників у відповідності з розробленими моделями фахівців;
- забезпечення готовності випускників до вирішення конкретних виробничих завдань;
- підготовка конкурентоздатності випускників до підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки;
- створення умов для гармонічного розвитку особистості студентів університету.

2. Професійна орієнтація учнів середніх шкіл за спеціальностями ВНЗ.

1. З метою гарантованого кількісного і якісного набору студентів в університет необхідно задіяти професійну орієнтацію учнів середніх шкіл починаючи з 9-х класів.

2. Для практичної реалізації професійної орієнтації учнів середніх шкіл забезпечити роботу відділу довузівської підготовки та створити на факультетах курси з профільних дисциплін, які будуть вирішувати наступні задачі:

- доводити пріоритетні галузі агропромислового комплексу;
- допомагати учням у виборі майбутньої спеціальності за якою вони будуть навчатись в університеті;
- показувати учням шкіль перспективи майбутньої виробничої діяльності за виборною спеціальністю;
- проводити поглиблене вивчення шкільних дисциплін, профільних для вибраної спеціальності;
- залучати учнів шкіль до наукової діяльності студентів університету, виконуючи разом з ними наукові дослідження, приймати участь у конференціях, виданні наукових публікацій.

3. Удосконалення навчального плану та змісту навчання з дисциплін

На основі переліку компетентностей випускника, визначеного стандартом вищої освіти за кожною спеціальністю, розробляються структурно-логічні схеми з підготовки фахівців. Для розробки таких схем в університеті створюються робочі групи з кожною спеціальністю, до складу яких входять проректор з навчально-педагогічної роботи, декани факультетів, завідувачі випускових кафедр, провідні викладачі та виробничники.

Для реалізації підготовки фахівців за розробленими моделями необхідно забезпечити:

1. Розробку структурно-логічних схем вивчення дисциплін, передбачених моделлю фахівця за певною спеціальністю.
2. Складання вихідних знань і вмінь з кожною дисципліною навчального плану з урахуванням напрямків майбутньої діяльності і вимог виробничників.
3. Розробку навчальних програм з дисциплін навчального плану з урахуванням вихідних знань і вмінь, необхідних як для вивчення наступних дисциплін, так і для роботи за спеціальністю.
4. Гуманітарну підготовку випускників університету, їх уміння організувати роботу підлеглих, дотримуючись демократичних та правових принципів.
5. Наскрізне практичне орієнтування теоретичного навчального матеріалу.

Навчальні плани, розроблені на основі моделей фахівців, затверджуються ректором університету. З урахуванням змін у потребах виробничників щорічно можуть вноситися коригування змісту навчальних програм з дисциплін навчального плану. На підставі навчальних планів кожний навчальний рік розробляються робочі навчальні плани.

4. Науково-методичне забезпечення навчального процесу

В основу розробки науково-методичного забезпечення необхідно покласти розвиток загального та професійного мислення студента. Для успішної реалізації вивчення дисциплін навчального плану розробити навчально-методичний комплекс дисципліни (НМКД) якій є сукупністю нормативних та навчально-методичних матеріалів в паперовій та електронній формах,

необхідних і достатніх для ефективного виконання студентами робочої програми навчальної дисципліни, передбаченої навчальним планом підготовки студентів відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня за певною спеціальністю.

НМКД розробляється у відповідності до «Положення про навчально-методичний комплекс дисципліни в ТДАТУ» та включає такі складові:

1. Робоча навчальна програма дисципліни.
2. Конспект лекцій з навчальної дисципліни.
3. Методичні вказівки (рекомендації) для проведення лабораторних, практичних та семінарських занять.
4. Тематика комплексних курсових робіт (проектів) та методичні вказівки (рекомендації) щодо їх виконання (якщо передбачені програмою).
5. Засоби діагностики з навчальної дисципліни.
6. Методичні розробки з організації самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни.
7. Індивідуальні науково-дослідні завдання.
8. Відомості щодо забезпечення студентів навчальною та методичною літературою.
9. Електронний варіант НМКД в бібліотеці університету.
10. Електронний навчальний курс з дисципліни на Навчально-інформаційному порталі в університету.

5. Впровадження системи моніторингу рівня знань студентів

Для впровадження ефективної системи моніторингу рівня знань студентів необхідно:

1. З кожної теми дисципліни навчального плану розробити засоби діагностики, які забезпечать успішну аудиторну та позааудиторну роботу студентів і можливість самоконтролю студентами отриманих знань і вмінь.
2. З кожної теми на базі вихідних знань і вмінь розробити комплексні контрольні завдання та тестові комплекси з дисципліни.
3. З кожної дисципліни розробити методичне забезпечення проведення поточного, проміжного і підсумкового контролю.

Реалізація системи моніторингу рівня знань студентів здійснюється в університеті за такими етапами:

1. Поточне оцінювання знань студентів на заняттях і консультаціях.
2. Дистанційне оцінювання знань з самостійної роботи студентів.
3. Підсумковий модульний контроль знань студентів.
4. Незалежний замір знань студентів з дисципліни напередодні екзамену.
5. Оцінювання знань в період екзаменаційної сесії.
6. Перевірка залишкових знань студентів за тестовими завданнями або написання комплексних контрольних робіт з дисципліни.
7. Державна атестація знань та вмінь випускників.

Система моніторингу рівня знань студентів діє у відповідності до нормативних документів університету:

1. Положення про оцінювання знань студентів ТДАТУ за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.
  2. Положення про перевірку залишкових знань студентів у ТДАТУ.
  3. Положення про організацію тестування в ТДАТУ.
  4. Положення про державну атестацію студентів в ТДАТУ.
- 6. Підвищення кваліфікації викладацького складу.**

Для підвищення кваліфікації викладацького складу:

1. Проводити зовнішнє підвищення кваліфікації викладачів
2. Проводити стажування викладачів на провідних підприємствах, установах та закладах відповідного профілю.
3. Проводити внутрішнє підвищення кваліфікації викладачів наступними шляхами:
  - проведення та відвідування відкритих занять;
  - впровадження інноваційних методів проведення навчальних занять;
  - проведення рейтингового оцінювання викладачів університету за підсумками роботи у навчальному році.

7. Функціонування загальноуніверситетського відділу моніторингу якості організації навчальних занять.

1. Створити в університеті відділ моніторингу якості організації і проведення навчальних занять до складу якого включити провідних викладачів і методистів, які є фахівцями з певної спеціальності.
2. Підпорядкувати роботу відділу моніторингу якості організації і проведення навчальних занять безпосередньо проректору з науково-педагогічної роботи.
3. Роботу відділу моніторингу якості організації і проведення навчальних занять на кафедрах проводити протягом навчального року у відповідності до:
  1. Положення про організацію навчального процесу в ТДАТУ.
  2. Положення про організацію та контроль якості навчальних занять у ТДАТУ
  3. Положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу підготовки фахівців в ТДАТУ.
4. Основними завданнями відділу є:
  - аналіз системи організації процесу навчання студентів з дисципліни яка перевіряється згідно плану роботи;
  - ознайомлення і аналіз навчально-методичного комплексу з дисципліни;
  - ознайомлення і аналіз придбаних студентами знань і вмінь з дисциплін навчального плану за результатами поточного, проміжного та підсумкового контролю;
  - підготовка звіту та інформування викладачів університету або факультету про результати моніторингу якості навчального процесу з перевірених дисциплін;
  - складання рекомендацій кафедрам по ліквідації недоліків, визначених в процесі моніторингу;

- контроль відділом моніторингу результатів роботи кафедр по ліквідації виявлених недоліків;
- ознайомлення кафедр з інноваційними технологіями навчання, які впроваджені на кафедрах університету.

